

Nemško-avstrijski klub zbral se je tedaj v drugič in sklenil je, da noče prevzeti tudi na-se greha nemškega kluba, in da se mu zdi, kakor bi oba kluba ne bila več edina, da se morebiti celó razveže ona vez po parlamentarni komisiji, katera ju je sedaj vezala, kedar treba. Tudi nemški klub je zopet odgovoril, da je samostojen, da tudi tam niso otroci in da sklepa, kar mu drago.

To je za sedaj žalosten konec navdušeno-veselega Bismarkovanja v avstrijskem državnem zboru. — Zanašamo se, da pa s tem še nismo pri kraji z visoko politiko nemškega kluba in njih vodij Heilsberg-Knotz in — kmalu bi bil pozabil na nasledke tega sklepa va velikega mojstra nemškega „Schulvereina“ Weitloffa. Ko se je namreč izvedelo po Dunaji o sklepu nemškega kluba, čegar vodja je tudi Weitloff, zbrali so se takoj volilci srednjega mesta in izrekli so Weitloffu tako zasoljeno nezaupnico, kakoršno je po polni meri zaslužil. — Jeli se bo kaj zmenil za njo, to nam do sedaj se ve da še ni znano. Čudno pa je vsikakor, kako ravnosam Weitloff misli svojim dunajskim volilcem s tem vstreči, da tako pogumno dela za „nemški“ Berolin.

Iz državno-zborskih odsekov omenjeno naj še bode, da je šolski odsek volil za svojega predsednika kneza Čartoriskega, za perovodje pa poslance Kluna, Jahna in Fussa. Obrtniški odsek, čegar predsednik Hausner se je predsedništvu odpovedal, izvolil si je zopet njega za predsednika z vsemi glasovi zoper enega, Zallinger je vkljub novega prizadevanja popolnoma propadel s svojo kandidaturo na to mesto.

V zadnji seji državnega zbora spravil se je zopet Schönerer na konja in je kar na enkrat vrgel v zbornico celo vrsto deloma opravičenih, večinoma pa neopravičenih predlogov, ki merijo na to, omejiti vse gibanje časništva. Cvetelskega viteza najbolj peče to, da tukajšnji časniki nikdar ne omenjajo njegovega imena, naj govori ali počenja karkoli — časniki dosledno molče — in tako mu prizadevajo njemu, priznanemu vodju Nemcev v Avstriji, kakor se sam imenuje, neizrekljive muke. Tako so tudi njegove zadnje predloge razun 2 vsi časniki popolnoma zamolčali.

V torek dne 9. t. m. je zopet javna seja in na dnevnem redu so: 1. prva branja vladnih predlogov: a) zadevajoč postavo za odpisovanje zemljiškega davka zavolj vremenskih nezgod, b) prememba državnega volilnega reda na Nižeavstrijskem, Češkem in Gališkem, c) mednarodno pogodbo med Avstrijsko-Ogersko in Siam-om, d) postave zoper obče nevarno socijalistično početje, postave o vrejenji stavbenskih obrtov, e) zadevajoč zgradbo poslopij za pošto in telegrafiske urade v Krakovu, Lvovu, Črnovicah, Trstu, Trientu, Bocnu in Roveredu. 2. Poročilo budgetnega odseka o podpori za škodo popovodnji v Galiciji in vrejenje teka rek Eisak in Adiža. 3. Poročilo imunitetskega odseka o zadevah sodnijske tožbe zoper poslanca Župuk-a. 4. Prvo branje: a) predloga Exnerjevega gledé zgradbe železnice iz Nusdorfa v Pencing, b) predloga grofa Coroninija o ustanovitvi posebnega sodnega dvora za preiskavo državno-zborskih volitev, c) predlog Türkov o odstotnem znižanju zemljiškega davka.

Tedaj zopet dolga vrsta zanimivega gradiva, katero pa skoraj gotovo ne bo rešeno v tej seji, ker se obravnave redno bolj raztezajo, in ker se mnogo časa porabi tudi za objavljanja prošenj in predlogov došlih predsedništev zbornice.

V Beču dne 7. svečana 1886.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Gospod deželni predsednik baron Winkler odpeljal se je sred minulega tedna na Dunaj in je bil v ponedeljek v avdijenci pri cesarju.

— Državnega poslanca kneza Ernesta Windisch-Grätza izvolila je občina Blejska za svojega častnega občana.

— Gosp. Ivan Justin, črkostavec in zaslužen pevodja pevskega društva „Slavec“, umrl je pretekli teden v Šentvidu pri Celovcu. Pokojni gojil je tudi v Celovcu slovensko petje z velikim uspehom, a žalibog, da ga je uže v mladih letih pokosila smrtna kosa. Truplo pokojnega pripeljalo se je minulo nedeljo v Ljubljano, kjer ga je od kolodvora Rudolfove železnice narod naš spremljal na pokopališče k sv. Krištofu k večnemu pokoju. Lahka mu bodi zemlja!

— Gosp. notar J. Pehani v Mokronogu umrl je dne 31. januarija po dolgem bolehanju.

— Gosp. R. Janeschitz, cesarski svetovalec in vodja kranjske hranilnice v Ljubljani, prosil je po 50letnem službovanju za svoje umirovljenje. — Kdo postane njegov naslednik, je, se ve da danes negotovo, eno pa je gotovo, da si zadnje zavetišče nemškutarstva v Ljubljani gotovo ne bo zbralo ravnatelja, ki bi ne bil po vsem meso od njihovega mesa, ki bi tedaj ne bil izrečen nasprotnik našega naroda. Govori se, da si jako prizadevata mesto ravnatelja dobiti dr. Suppan in dr. Schaffer. Čujejo se sicer tudi druga imena, ker pa ime ne pomenja stvarnega razločka, in ker smo si zvesti, da se bodo tako zvani meščansko-trgovski udje hranilničnega društva tudi pri tem vprašanju pokorni skazali tamošnjim nemško-političnim kolovodjem nima za nas daljni pretek tega vprašanja nikakoršnega pomena.

— Državni poslanec dr. vitez Tonkli imenovan je po c. k. trgovinskem ministerstvu za uda upravnega odbora Lloydovega društva v Trstu. Ob enem je bilo to mesto odvzeto dosedanjemu, po c. k. vladi imenovanemu odborniku dr. Vidulichu, deželnemu glavarju isterškemu in znanemu pristašu lahonske stranke. — Z velikim zadostenjem pozdravljamo to imenovanje pred vsem zato, ker je sedanja vlada vendar enkrat pokazala, da vsaj pri merodajnem imenovanju dela razloček med onimi, ki ji dosledno nasprotujejo in med onimi, ki kot zvesti državljani podpirajo domoljubno prizadevanje vladino. — Prepričani smo pa tudi, da bo gosp. dr. Tonkli pri svojem imenitnem poslu naši trgovini in državi na korist neumorno deloval, da bo visoka državna podpora, katero „Lloyd“ dobiva tudi za državo plodonosna.

— Dr. Matija Murko, štajerski Slovenec, ki se je z odličnim uspehom pečal s „slavistiko“ in „germanistikom“, bil je pretekli ponedeljek zvečer na dunajskem vseučilišču promoviran „pod pokroviteljstvom cesarjevim“ za doktorja modroslovja. — Velika in bogato okinčana dvorana v vseučiliščnem poslopju bila je uže pred 6. uro napolnjena z občinstvom, med katerimi videli smo tudi večinoma vse slovenske državne poslance. Po nagovoru dekanovem govoril je promovend Murko blizo eno uro v jako zanimivem, mojstersko vbranim govoru o pomenu ptujih besed v različnih jezikih za jezikoslovne, kulturne in zgodovinske preiskave. Upamo, da se zanimiv govor do besede priobči tudi v slovenščini. Po dokončanem govoru pozdravil je rektor Zhishmann doktoranda s čestitanjem in priporočilom, naj tudi dalje še tako marljivo deluje na polji ved in znanosti, kakor do sedaj in naj se vedno spominja današnjega svojega častnega dneva, ko mu je vseučilišče priznalo najvišje odlikovanje in ko mu je tudi najviši pokrovitelj vednosti

presvitli cesar naročil podati najvišje odlikovanje, katero more doseči vseučilišnik — dragocen prstan.

Potem prečital je promotor v latinščini diplomu, s katero mu vseučilišče pripozna doktorstvo modroslovja in je prebral dotične obljube, katerim doktorand pritrdi v latinščini. Konečno izročil je podpredsednik c. k. namestništva vitez Kučera novemu doktorju po naročilu cesarjevem krasen velik prstan z briljanti in začetnimi črkami cesarjevega imena.

Po kratki zahvali novega doktorja končana je bila svečanost z znamenjem godbe stoječe v predvorani, ki je bila pa tudi polna poslušalcev. V sredo priredi akademsko društvo „Slovenija“ odličnemu svojemu udu zabavni večer v prostorih gostilne „Robiček“ na Schottenringu.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Cesarica odpeljala se je minulo soboto večer v Miramare pri Trstu, kjer je namenjena ostati nekaj dni, ker bivanje v bližini morja posebno ugaja njenemu zdravju.

Poljedelski minister grof Falkenhayn okreval je že toliko, da se je v ponedeljek poklonil cesarju, včeraj pa je prišel v zbornico, kjer so ga srčno pozdravljali poslaniški krogi. — Včerajšnja seja postala je deloma zanimiva zato, ker je zopet skrpana levica s predlogom Scharschmidovim pokazala, da je edina v nasprotovanju zoper slovanske jezike ali na kratko govoriti, zoper narodno enakopravnost, kakor je zagotovljena v členu XIX. državnih temeljnih postav. Jedro predloga je nemščina kot državni jezik — z vsemi svojimi posledicami. Enako se je posnel predlog iz pruskega deželnega zbora o monopolu za žganje. Tudi druge interpelacije iz leve strani, ki so se včeraj prebrale v zbornici, ozirale so se edino le na nemško državo.

Gibanje v dunajskih volilnih krogih zaradi resolucije Bismarkove, sklenjene v nemškem klubu, razširilo se je tudi na dunajska predmestja, v katerih se je nevolja zoper brezdomovinsko politikovanje nemškega kluba ravno tako odločno izrazila, kakor v srednjem mestu.

Ogerska. — „Pester Lloyd“ objavlja marsikaj zanimivega o pogajanju obestranskih vlad zaradi ponovljenja pogodbe, pravi, da avstrijska vlada še ni odgovorila zaradi nerešenih nasprotij. Gledé 4% obresti, katere bo imela a. o. banka plačevati od one svote bankovcev, ki presega 200 milijonov, zahteva Avstrijska, da se delé po primeri 70% in 30%, kakor se deli skupni državni dolg, Ogerska pa hoče razmero 68 $\frac{6}{10}$ % in pa 31 $\frac{1}{4}$ %. Tudi dalje se ima državni del dobička porabiti v poplačanje znanega pozabljenega dolga 80 milijonov. Gledé davka na sladkor ima se vpeljati davek na tovarne, ki se plačuje, ko se pelje sladkor iz tovarne oziroma skladišč, ki so pod uradnim nadzorstvom. Pri izvažanju sladkorja v ptuje dežele bode se plačevala premija 12 gold. od 100 kil.

Nemška. — Vriš, ki je nastal tukaj po znanem Bismarkovem govoru, polaga se hitreje tukaj, kakor pa v onih nemško-avstrijskih krogih, kjer se še zmiraj ne morejo oprostiti izključnega Bismarkovega malikovanja. — Bolj zanimiva, kot vse druge prikazni pri tem, pa je to, kar nam kaže neka zanimiva pisava poluradnega časnika „Post“, iz katere se razvidi veliko in načelno nasprotje med gospodarstvom Bismarkovim in pa med mišljenjem cesarjevičevem, kateremu bode izročena svoj čas — morebiti prav kmalu — prihodnja osoda nemške

države. V državnem svetu nemškem namreč hotel se je staviti predlog, da se ima cesarjevič zapriseči na načela vladajoče vlade; to kaže z drugimi besedami govoriti, strah Bismarkov, da bi mu cesarjevič, kedar pride do vlade, ne preprečil vseh njegovih radikalnih naklepov. Opominjati je pri tej priliki na besede cesarjevičeve, katere je laui govoril in ki so se z zadostjenjem ponavljale v vseh zmernih nemških krogih — na besede, s katerimi je kazal Nemški lepo bodočnost, ako se Nemci varujejo grde napake: nemške prevzetnosti, katera je na veliko škodo nemškemu imenu.

Angleška. — Vse radovedno pričakuje programa Gladstonove vlade nasproti Irski, in zato se smatra ravno sedaj razglašena adresa Gladstonova do svojih volilcev v Midlothianu, v kateri jim oglašja, po tem, ko je vlado prevzel, v novič svojo kandidaturo in jih prosi zopet mu skazati zaupanje. — V tej adresi govori obširneje o Irskem vprašanju, pravi, da to obsega tri glavne točke, namreč: socialni red, rešitev zemljiškega vprašanja, in pa željo po samovladi. Sklicuje se na to, da je prejšnja vlada v daljno in daljno bodočnost pomikovala vprašanje samovladanja, in da ni bilo mogoče misliti na obširneje rešitev zemljiškega vprašanja, da se je socialno vprašanje hotelo rešiti samo s ponovljenjem izrednega poojstrenja kazenskih določil. Nova vlada smatrala si bo za eno prvih dolžnosti, porabiti svoje uradne prilike da si pridobi oceno socialnih razmer na Irskem, posebno glede hudodelstev, spolnovanja pogodeb, pritisk nizkih cen na kmetijstvo, kakor tudi na osobno prostost dejanja. Prihodnja politika mora se opirati na te preiskave, upanje in namen nove vlade pa je pri njenem nastopu skrbno preiskavati, jeli ni mogoče navedenim potrebam Irske vstreči po drugem načinu, po katerem se bliže pride viru in sedežu zla, in pri kateri se obeta boljša nada za stalnost, kakor pa jo dajo sedanje kazenske naredbe.

To približno je jedro Gladstonovega programa o politiki nasproti Irski. Kakor se vidi, kažejo navedene besede vsikakor, da hoče hoditi drugo pot, kakor se je hodilo do sedaj, toda prevelika jasnost se temu programu še nikakor ne sme očitati.

Ruska. — V ponedeljek umrl je v Moskvi Ivan Aleksij Aksakoff, znan slavofil in predsednik slavjanskega komiteta. Rojen je bil leta 1823. Pred začetkom rusko-turške vojske leta 1877 imel je v slavjanskem društvu odločen oster govor, zaradi katerega mu je vlada za nekaj mesecev prepovedala biranje v Moskvi in je tudi razpustila društvo.

Telegram „Novicam“.

Z Dunaja 10. februarja ob 1. uri 30 mnint popoludne.

Budgetni odsek obravnava danes proračun notranjega ministerstva. Poslanec Greuter je nevarno obolel, zdravniki slutijo eksudat na možganih.

Žitna cena

v Ljubljani 6. februarja 1886.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 50 kr. — banaške 7 gold. 8 kr. — turšice 4 gold. 87 kr. — soršice 6 gold. 23 kr. — rži 5 gold. 20 kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — prosa 5 gold. 4 kr. — ajde 3 gold. 90 kr. — ovsa 3 gold. 9 kr. — Krompir 2 gold. 60 kr. 100 kilogramov.